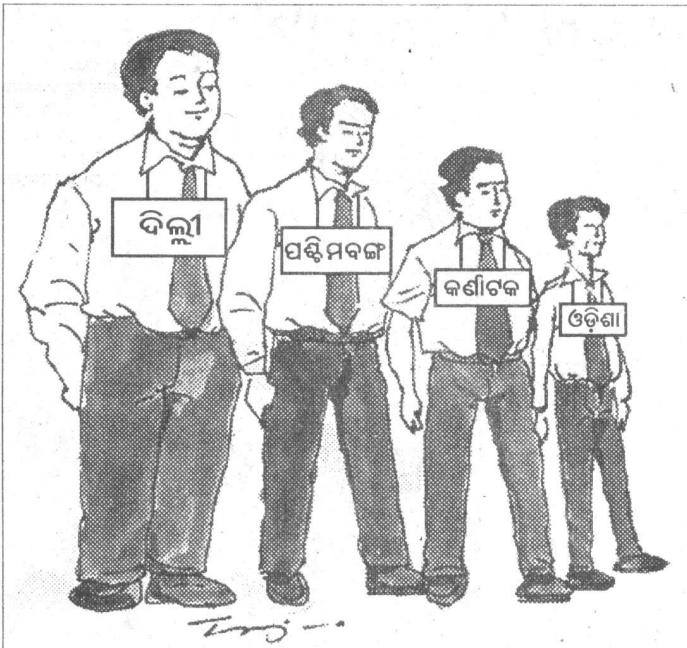

ପ୍ରଧାନମହୀ ମନମୋହନ ସିଂହ କହିଲେ,
ଓଡ଼ିଶାରେ ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଏବଂ ଏନେଇ
ଯେଉଁ ଦାବି ହେଉଛି ତାହା ଯଥାର୍ଥ ।
ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରେ ଆମ ଓଡ଼ିଆ ସାଂସକ୍ରମାନେ
ଏହି ଦାବିକୁ ନେଇ ଯେତେବେଳେ କିଛିଟା
ହୁଗଚମଣ କଲେ, 'କେନ୍ତେ ସରକାର
ଯେତେବେଳେ କହିଲେ 'ଓଡ଼ିଶାର ଦାବିକୁ
ସ୍ଵଭବମୂଳତା ସହିତ ବିବାର କରାଯିବା' ।
ବିରୋଧୀ ଦଳରେ ତଥା ସରକାରଙ୍କୁ ବାହାରୁ
ଆଇ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ଦଳଗୁଡ଼ିକରେ ଯିବା
କିଛି ଗାଣୁଆ କେନ୍ତେୟ ନେତାମାନେ ବି ଆମ
ପିଠି ଥାପୁଡ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲେ, 'ଓଡ଼ିଶାରେ
ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ହେବା ଉଚିତ
ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଯେମାନଙ୍କର ସମର୍ଥନ
ରହିଛି' । ଏପରିକି ଏହି ଦାବି ନେଇ
ପ୍ରଧାନମହୀଙ୍କୁ ରେତି ସାରିବା ପରେ ଆମର
କିଛି ସାଂସକ୍ରମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଗଢଗଢ
ହୋଇ ଚିର ଆଗରେ ଘୋଷଣା କଲେ 'ଏଥର
ପ୍ରଧାନମହୀ ଖୁବ୍ ସମବେଦନଶାଳ ଥିଲେ
(ଗଙ୍ଗା କଣ୍ଠ ଗଛରେ ଫଳକ୍ଷି - ଥର ପରି
ନୁହଁ !) ଏବଂ ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ଓଡ଼ିଶାରେ ନିଷ୍ଠ୍ୟ ହେବ । ନନ୍ଦଧ୍ୟରୁ ଜଣା
ଏମପି ପାଦେ ଆଗେଇଯାଇ ଇ-ମେଲ୍
ଲେଟିଫ୍ଲେ, 'କଣ୍ଠ, ଏନ୍‌ଆଇସ୍‌ଏ ଓଡ଼ିଶାରେ
ହୋଇଗଲା' ।

ଗଣଚେତନା

ସୁଦର୍ଶନ ଦାସ

ଭାବ୍ୟବାଧୀ	ଉଚିତ୍ତାରେ ମୁଣ୍ଡପିଛା	ଓଡ଼ିଆ ଦୂଳନାରେ	ଉଚିତ୍ତାରେ ମୁଣ୍ଡପିଛା	ଓଡ଼ିଆ ଦୂଳନାରେ
	ବିନିଯୋଗ (ଟଙ୍କା ହିସାବରେ)	କେତେ ଗୁଣ	ବିନିଯୋଗ (ଟଙ୍କା ହିସାବରେ)	କେତେ ଗୁଣ
	୨୦୦୪-୦୫		୨୦୦୪-୦୫	
ଦିଲ୍ଲିବାଧୀ	ଟ ୧୭୭.୧୨	୪୩.୪୭	ଟ ୧୮୩.୦୮	୪୪.୯୫
ବଜାରୀ	ଟ ୨୮.୧୦	୨.୧୭	ଟ ୪୧.୨୦	୧୦.୧୧
କର୍ଣ୍ଣିତକୀ	ଟ ୨୪.୦୯	୨.୧୭	ଟ ୩୩.୪୦	୮.୨୦
ତାମିଳ୍	ଟ ୧୭.୨୯	୪.୩୭	ଟ ୨୭.୦୦	୭.୨୩
ଫେଲ୍ଗୁ	ଟ ୧୯.୦୪	୩.୪୪	ଟ ୧୯.୦୪	୩.୪୪
ମରାଠୀ	ଟ ୧୭.୦୯	୪.୯୦	ଟ ୨୮.୩୮	୭.୯୭
ଉଦ୍‌ଭବ ପ୍ରଦେଶ	ଟ ୧୭.୦୮	୪.୯୦	ଟ ୨୭.୯୯	୪.୯୪
ପଞ୍ଜାବୀ	ଟ ୧୩.୩୮	୩.୧୯	୩୩.୭୭	୧୭.୯୩
ଓଡ଼ିଆ	ଟ ୪.୦୭	୦.୦୦	ଟ ୪.୦୭	୦୦.୦୦

ଆଜି ବି ଚାଲୁ ରହି
ବାହାରେ ମଧ୍ୟ । ୧
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଦାବି
ଏହା ଚାଲୁ ରହି
'ଓଡ଼ିଶା' ନେଇଛି ।

ମାତ୍ର ଷୋଭା
ଦୁଇଜିଣୀ ତଥା
ଦାବିର ସାର୍ଥକ
ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ
ବନ୍ଧୁ ଏକବା କହି
ନୁହଁ, ଓଡ଼ିଶାରେ
ଦାବି ହେବା ଦରା
ବନ୍ଧୁଙ୍କ ମତରେ 'ଲାଭ
ପ୍ରସଂଗକୁ ଛାଡ଼ି ଏ
ମାତିକ କରିବି?
ମୁକ୍ତିମୟ ସୁବିଧା
ଦିଅନ୍ତିଃ' ଆଉ କହି
କହିଲେ 'ଏଇବା ଏ
ଏନାଇସମ୍ବନ୍ଧ ହେ
କଣ୍ଠ ଦବଳ ଯିବ

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଏଇ ସମସ୍ତେ ଏକ

ଅନ୍ୟମାନେ ବି ଗୋଟିଏ କଥାରେ ଏକମତ
ହେବେ ଯେ, ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ତର୍ଗୁପ୍ତରତା ପଛରେ
ଅନେକ କାଶଗୁଡ଼ିକ ରିତରୁ ଗୋଟିଏ ହେଲା,
ଏକ ସଂଘାୟ ବ୍ୟକ୍ତିବା ଉଚିତରେ ଆର ଆମ
ରାଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯାହା ପ୍ରାପ୍ୟ ପାଇବା କଥା
ସେଥିରେ ଲଗାତର ଭାବରେ ଅବହେଳିତ
ହୋଇଆୟିଛି । ଆମର ମେରୁ ଦଣ୍ଡହୀନ
ନେତୃତ୍ବ ପାଇଁ ହେଉ, ଅଥବା 'ଆମ
ମୟମୂଳ ର ନଂପୁସକ ପଣିଆ ପାଇଁ ହେଉ,
ସମକ୍ଷର ଏକ ଅଂଶ ଭାବରେ ବିକାଶ ଓ
ପରିମଳିରେ ଆମର ଘେରୁ ଭାଗ, ତାହା ଆମଙ୍କୁ
ମିଳିନି ବା ମିଳନି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରଙ୍ଗରେ
ଆମେ ଯଦି ଜାତୀୟ ବିଜାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର
ଦାବି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ବିଚାର କରିବା, ତେବେ
ଉପର ବର୍ଣ୍ଣିତ କଥାଗୁଡ଼ିକ ଆମର
ବୃଦ୍ଧିଜୀବୀ/ରାଜେନ୍ଦ୍ରାମାନେ କହିବା ପାଇଁ
କଣ୍ଠାବୋଧ ନିହାତି କରିବେ ।

ଆସକୁ ଦେଖିବା, ମାନବ ସମ୍ବଲ ବିକାଶ
କ୍ଷେତ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଦେଶାସୀଙ୍ଗ
ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରନ୍ତି ସେଥିରେ
ଜଣେ ଡେଇଆଙ୍କ ଭାଗ କେତେ ? ଉଚିତିକ୍ଷା

ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଜଣେ
ଦିଲ୍ଲୀରେ ବାପୀଙ୍କ ପାଇଁ (୨୦୦୫-୦୭
ବର୍ଷ) ୧୨୭ ଟଙ୍କା ୧୨ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ
କରୁଥିବା ବେଳେ ଜଣେ ବଜାରିଙ୍କ ପାଇଁ
୨୮ ଟଙ୍କା ୧୦ ପଇସା, ଜଣେ ତେଲ୍‌ଗୁ
ପାଇଁ ୧୭ ଟଙ୍କା ୪ ପଇସା, କର୍ଣ୍ଣାର୍ଜନୀ ପାଇଁ
୨୪ ଟଙ୍କା ୧୨ ପଇସା, ତାମିଲ୍ ପାଇଁ ୧୭
ଟଙ୍କା, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶୀ ପାଇଁ ୧୭ ଟଙ୍କା ୦୮
ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରନ୍ତି । ଆଉ ସେଥିରେ ଆମ
ଓଡ଼ିଆ ପୁଅର ଭାଷା କେତେ ? ମାତ୍ର ୪ ଟଙ୍କା
୦୭ ପଇସା । ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ କହିବାକୁ
ଗଲେ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ପାଇଁ
ଯେତେ ଟଙ୍କା ରଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ
କରନ୍ତି ତା ତୁଳନାରେ ଜଣେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ପାଇଁ
ଖର୍ଚ୍ଚ କରନ୍ତି ୩୮.୪୭ ଗୁଣ, ବଜାରିଙ୍କ ପାଇଁ
୨.୯ ଗୁଣ, କର୍ଣ୍ଣାର୍ଜନୀ ପାଇଁ ୨.୧୭ ଗୁଣ,
ତେଲ୍‌ଗୁ ପାଇଁ ୩.୧୪ ଗୁଣ, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ
ପାଇଁ ୪.୯ ଗୁଣ, ତାମିଲ୍ ପାଇଁ ୪.୩୭ ଗୁଣ
ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ... ।

ନୂଆ ଭାବରେ ମୌଳିକ ବିଜ୍ଞାନ ଓ
ଗବେଷଣାର ପ୍ରସାର ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର
ଯେତେବେଳେ କିଛି ଜାତୀୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା

କରିବାର ପ୍ରୟୋଗ ବା ଯୋଜନା କରିବେ,
ସେତେବେଳେ ଏହି ଭାରତମ୍ୟକୁ ଲାଶ ଦିବାର
କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହଁ ? ପଞ୍ଚମବଜ୍ଞ,
କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଓ ପଞ୍ଜାବ ସେତେବେଳେ
ଯଥାକ୍ଷେତ୍ରେ ୨୧୦ ଗୁଣା, ୨୧୭ ମୁଣା ଓ
୩.୨୯ ଗୁଣା ମାନବ ସମ୍ବଲ ବିନିଯୋଗରେ
ଓଡ଼ିଶାଠୁ ଅଧିକ ପାଉଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ
ଓଡ଼ିଶାରେ କାତୀଯୁ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନ କରି ଏହି ସବୁ ଭାରତ୍ୟାମଙ୍କରେ
କାତୀଯୁ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ
ଓଡ଼ିଆ ହିସାବରେ ସହ୍ୟ କରିବା ଠିକ୍ ହେବ
କି ? ଏହାକୁ ସୁଧିଯିବାଟା ଆମର ନଂୟୁଦୟକ
ପଣିଆ ବ୍ୟତୀତ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?

ଓଡ଼ିଶାରେ କୌଣସି ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ନାହିଁ । ଆଉଆରିଟି ନାହିଁ କି କେମ୍ବୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନାହିଁ । କିଛି ଲୋକ ଯୁକ୍ତି କରିଛି, ଏଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶାର ହୋଇଥିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର କ'ଣ ଲାଭ ହୋଇଥାଆନ୍ତା ? ବା ଏବର ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନେ ହୋଇଗଲେ, ସାଧାରଣ ଓଡ଼ିଶାବାସୀର ଲାଭ କ'ଣ ହେବ ? ଏ ଭଲିଆ ଯୁକ୍ତି କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଚି ହେଉଛି ଏକଯୁ - ଦୁଇତ ଉତ୍ତରଚିକିତ୍ସା ସେବରେ ଓଡ଼ିଶା ଅବଦେହିଲିତ ହୋଇ ରହି ବା କଥାକୁ ଘେମାନେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ, ଅଥବା ଓଡ଼ିଶାର ବିକାଶର ସାମଗ୍ରିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଳେ ଘେମାନ୍ତଙ୍କର ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ଆଜି ଓଡ଼ିଆଙ୍କର ସ୍ୱାଭିମାନର ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ।
ଏ ଲେଖ ଦାବି, ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରତି ହୋଇଥିବା ବା
ହୋଇଥିବା ଚିରତନ୍ତ ଅବହେଳା ବିରୋଧରେ
ପ୍ରତିବାଦ । ୮ ୪.୦୭ ପରିଯା ପାଇ ଯେଉଁ
ଓଡ଼ିଆମାନେ ଖୁସି, ସେମାନେ ସରକୋଣରେ
ବସନ୍ତ । ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ଭାବୁଛନ୍ତି, ଏହା
ଅନ୍ୟାୟ, କେବୁଁ ସରକାରଙ୍କ ଏହା
ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତାରଣା - ସେମାନେ ଏହାର
ପ୍ରତିବାଦ କରନ୍ତୁ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ
ସଂସ୍ଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ନିଜ ନିଜ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ମୁଗ୍ଧବକ ଆବାଜ ଉତ୍ତାନ୍ତ । ଏହାକୁ ଯଦି କେହି
‘ଘରୁ ଓଡ଼ିଆ ଜାତୀୟତାବାଦ’ ବୋଲି କହେ,
ମେଥିରେ ବିନ୍ଦ ହେବାର ନାହିଁ ।